

Без стратегије је сваки аранжман у аграру споран

Србији је потребна аграрна стратегија, осмишљен прилаз дугорочном развоју пољопривреде. Аранжман који Влада Србије намерава да склопи са Уједињеним Арапским Емиратима једноставно није део таквог стратешког планирања, већ је ад хок прилаз из економске нужде, и нормално је да као такав изазива читав низ контроверзи и питања јер ништа од тога што у њему стоји нисмо као друштво продискутовали кроз стварање стратегије. Зато је такав прилаз суштински погрешан, не улазећи у оцену да ли је овај конкретан аранжман добар или лош, каже председник Привредне коморе Војводине Ратко Филиповић.

У разговору за "Дневник" он наводи да Привредна комора Војводине до сада није формирала никакав посебан став о овом аранжману, наводећи да ПКВ читаву деценију тражи доношење аграрне стратегије, коју би усвојила Скупштина Србије и која би била трајна, а не би се мењала с променама владе.

– Сматрамо да аграр једне земље, која претендује да добрим делом буде пољопривредна и великим делом произвођач хране, мора бити државно стратегијски јасно и трајно усмерен. Проблем је што се приступ аграру и аграрна политика мењају са сваком променом владе, па и унутар једне владе с променом министра. То је апсолутно недопустиво и аграр то не може поднети ни у једној земљи. Тако се не може ући ни у Европску унију. На жалост, и код ове владе видимо да се о аграру више одлучује мимо Министарства пољопривреде, да ли у Министарству финансија и привреде или Министарству одбране, потпуно је свеједно – објашњава Ратко Филиповић.

● **Управу је пад пољопривредне производње лане утицао на пад бруто домаћег производа у Србији од око два одсто. Како је прошла Војводина и каква су очекивања о кретању привреде у овој години?**

– Војводина увек има нешто боље економске показатеље у односу на целу земљу. Практично, Војводина и Београд као статистички региони увек предњаче, док неки

други делови земље имају врло негативне показатеље. У овом тренутку ПКВ има комплетне податке о кретањима за прошлу годину само за спољнотрговинску размену, који су веома битни јер показују колика је виталност привреде. Војводина је, на жалост, завршила годину са падом извоза за 2,7 одсто. То није ни стагнација, већ реалан пад, и то не можемо сматрати добрим. Ако је за утеху, пад се догодио пре свега у области пољопривреде, а не укупне прехранбене индустрије, и то због смањења приноса, те какво такво оправдање има-

ква је снага привреде која практично зависи од неба?

– Ако претендујемо да смо аграрна земља, онда то морамо стратешки уредити, да пољопривреда буде фактор стабилности а не фактор нестабилности. Потпуно је тачно да је тешко очекивати да нам се догоди удар као лане, мада ништа није искључено пошто ми на климу још увек, на жалост или на срећу, не можемо да утичемо. У сваком случају, ако будемо имали само нормалну, просечну пољопривредну годину, овај пад од два одсто ће се надоместити.

Нови закон нас није уздрмао

● **Од Нове године на снагу је ступио нови закон који предвиђа да чланство у привредним коморама буде добровољно а не обавезно као до сада. Да ли се то већ рефлектовало на чланство у ПКВ?**

– Прилагодили смо се, у последње три године смо преполовили број запослених, чак и нешто више од тога, са 79 на 38. Тиме смо омогућили да као институција можемо да издржимо удар до ког ће неминуовно доћи са применом института добровољног чланства. У овом тренутку немамо изразити тренд напуштања коморе, чак је он нешто мањи него што смо очекивали да ће бити. Ипак, одређени број малих предузећа је отказао своје чланство. Али мислимо да то није добро, пре свега зато што та мала предузећа треба да остану у овој породици, јер је то њихов интерес, али је свакако њихово и право да тај свој интерес сами препознају. С друге стране, ниједно велико предузеће није напустило ПКВ, пре свега говорим о онима који су и до сада били активни чланови. Тако да верујемо да ћемо и у будућности остати репрезентација привреде Војводине.

мо у 'вишој сили', односно у лошим временским условима.

Много је важније што у прехранбеном сектору нисмо доживели оштар пад, виталност тог дела привреде се показала на завидном нивоу. То укупно није довољно, јер ми морамо бити изразито извозно оријентисани као пољопривредно-прехранбени регион. Не можемо се данас задовољити малим тржиштем каква је Србија, па чак ни тржиштем ЦЕФТА региона. Морамо бити оријентисани на тржиште Европе, без обзира колико је оно захтевно, па затим на источно тржиште – Белорусију, Русију, Казахстан...

● **Често се може чути да ћемо у овој години имати раст БДП-а од два одсто, али под условом да нам се не понове временске непогоде од прошле године. Ка-**

Међутим, много је важније шта се дешава са малим и средњим предузећима, колико су она у кондицији и колико успевају да се изборе с потешкоћама. Јер носиоци нашег извоза су управо мала и средња предузећа, при чему је то врло уситњена али и врло бројна понуда. Она се чак статистички не прати често довољно детаљно. Њихова економска моћ је нама најважнија, а њихова кондиција се лане показала као доста добра, односно барем не толико лоша.

Мислим да 2013. може бити година у којој нећемо имати пад, већ опоравак и мали раст. Нема разлога да на њу гледамо са песимизмом, али то не значи да ћемо имати стопе раста какве нам требају да бисмо смањили незапосленост и подигли стандард. Треба бити реалан, ми нисмо острво, на нас јако утиче

економско стање у окружењу, нарочито у негативном смислу, док последице позитивних кретања стижу са закашњењем.

● **Да ли ће гашење Развојне банке Војводине оставити одређене последице, с обзиром на то да је велики број овдашњих предузећа био везан за њу? Уместо ње се оснива се Развојни фонд Војвоине. Да ли верујете да привредници могу да од њега очекују значајну подршку?**

– Не можемо рећи да је све било идеално са Развојном банком, јер је она наследила озбиљне терете из времена Металс банке. Али

којима су оне стварно потребне. Да се тај приступ објективизује, да се не ради о политичким већ привредничким одлукама заснованим на стручној и економској анализи. Ми смо то понудили Влади АПВ, да новац добијају предузећа која могу да га врате и оплоде, али и да се усмери у оне гране привреде које су најзначајније за Војводину.

● **И Влада Србије и Влада Војводине већ су донеле неке мере које би требало да допринесу већем привлачењу инвестиција и раду малих и средњих предузећа у овој години. Какве мере им ви препоручујете?**

На жалост, и код ове владе видимо да се о аграру више одлучује мимо Министарства пољопривреде, да ли у Министарству финансија и привреде или Министарству одбране, потпуно је свеједно

РБВ је нешто што као идеју апсолутно подржавамо и дан данас, јер сматрамо да је за развој Војводине битно да имамо финансијску институцију којој ће то бити намера и оријентација. Ипак, морамо бити реални: РБВ је само по називу била развојна а по закону је била као и свака друга комерцијална банка, пошто Србија нема закон о еазвојној банци.

Е сад, колико ће се успешно та очекивања пренети на Развојни фонд, то ћемо тек видети. ПКВ подржава оснивање фонда и потпуности је спремна да, у интересу привредника, подели одговорност са органима власти Војводине у његовом организовању и вођењу. Да се постави као партнер у односима привреде и фонда како би финансијске ињекције да преброде тешкоће добијали они

– Ми у комори смо свесни какво је стање у буџету и не залажемо се за прекомерно пуњење државне касе на терет привреде. Све то што нам Влада даје, неком је претходно узето: владе не стварају новац, владе нас задужују и тако пуне фондове, или нас оптерећују порезима. Значи, влада само прераспоређује већ створено. Ипак, сваку подршку која иде ка малим и средњим предузећима апсолутно подржавамо, јер 98 одсто наше привреде чини тај сектор. Ту није толико важна количина новца – она је, то сви знамо ограничена – већ куда се усмерава. Стога је потребна ближа сарадња владе са коморским системом да се ти програми не би реализовали по политичким линијама и интересима, већ по интересима привреде.

■ Владимир Чворков